

בחוקותי ג

ווערט אַרומגערעדט אין די דרושים אויף התחלת ספר ויקרא און התחלת פ' בחוקותי — די זעלבע נקודה איז אויך מבואר אינעם סיום פון די דרושים אויף פ' בחוקותי.

און נאָכמער דבר פלא: אין תורה שבכתב איז דער סיום פון פ' בחוקותי אויך דער סיום פון ספר ויקרא, אָבער אין לקוֹת זיינען דאָ „הוספות“ נאָך די דרושים פון פ' בחוקותי⁴ — זעט מען, אַז אויך אינעם סיום פון די „הוספות“ רעדט זיך וועגן דעם זעלבן ענין הנ"ל.

ב. די שייכות „נעוץ סופן בתחלתו“ אין פשטות צווישן התחלת ספר ויקרא און זיין סיום: ספר ויקרא הויבט זיך אָן מיט די דינים פון קרבנות⁵ — „אדם כי יקריב מכם קרבן לה' גו"⁶, און אויך דער סיום פון ספר ויקרא רעדט וועגן (צוויי סוגי) קרבנות — (א) בכור⁷, (ב) מעשר בהמה⁸.

און וויבאלד אַז דוקא די צוויי קרבנות ווערן דערמאנט בסופו פון ספר ויקרא — דאָרף מען זאָגן, אַז אין זיי שפיגלט

א. מ'האט שוין מערערע מאל גערעדט⁹, אַז ס'איז דאָ אַ שייכות מיוחדת צווישן דער התחלה און דעם סיום פון יעדן ענין אין תורה — ע"ד ווי עס שטייט אין ספר יצירה¹⁰: „נעוץ סופן בתחלתו ותחלתו בסופו“ — און עד"ז אין תושב"כ: די התחלה וסיום פון יעדן ספר און אויך פון יעדער סדרה, האָבן צווישן זיך אַ שייכות וקשר (בתוכו).

לויט דעם בפרשתנו — בחוקותי: ווי-באלד אַז דער סיום פון דער סדרה איז דער „סופן“ סיי פון ספר ויקרא און סיי פון פ' בחוקותי — דאָרף מען זאָגן, אַז עס איז דאָ אַ נקודה משותפת צווישן התחלת ספר ויקרא¹¹, התחלת פ' בחוקותי, און סוף פ' בחוקותי.

און דאָ זעט מען אַ דבר פלא: לויט ווי די התחלות פון ספר ויקרא און פ' בחוקותי זיינען מבואר אין לקוֹת — די „חסידישע פרשיות“ פון די וואָכן — ווערט קלאָר ווי די ביידע התחלות (וואָס זיינען דאָרט מפורש לויטן זעלבן תוכן) זיינען „נעוץ בסופן“ — אינעם סיום פון אונזער סדרה.

און דערביי זעט מען דעם „נעוץ סופן בתחלתו“ (ניט נאָר אין שייכות צו תורה שבכתב, נאָר) אויך אינעם ספר לקוֹת גופא¹² — ווייל אַט די נקודה וואָס

(4) שג"כ הובאו לדפוס בחיי כ"ק אדמו"ר הצ"צ — בשנת תרי"א (בפעם הא' בספר בפ"ע) ובשנת תרכ"ז (בפעם הב') קיצור מדיה ראו כי כו' את השבת — בס"פ ספוד; קיצור ע"פ ולא תשבת מלה. להבין מ"ש באוצרות חיים — בסיום ספר ויקרא: לדיה בהעלותך — בסוף ספר במדבר; קיצור מדיה כי כארץ — סיום ספר דברים; קיצור ע"פ הנך יפה רעיתי — בסיום שה"ש.

(4*) להעיר אשר ספר ויקרא נקרא ספר הקרבנות — ראה רמב"ן בהקדמת ויקרא.
(5) ויקרא א, ב.
(6) פרשתנו כו, כו.
(7) שם, לב.

(*) ראה התמים ח"א עח, ב.

(1) ראה בענין „הדרן“ — לעיל ע' 135 בשו"ג להערה 31. ועוד.

(2) פ"א מ"ז.

(2*) שהיא גם התחלת פרשת ויקרא, ולכן הנקודה משותפת גם עם סוף פרשת ויקרא.

(3) שנסדר לדפוס ע"י כ"ק אדמו"ר הצ"צ — ראה היום יום ע' טז. אנה"ק דכ"ק אדמו"ר הצ"צ ודכ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסו במפתחות ללקוֹת בתחלתו).

עפ"י יומתק הסדר, וואס פריער שטייט וועגן בכור און דערנאך וועגן מעשר: אין עבודת הקרבנות (קירוב לאלקות) קומט פריער די המשכת הקדושה מלמעלה למטה (בכור), און ערשט דערנאך — קען זיין די עבודת האדם מלמטה למעלה (מעשר)¹³.

און דאס איז אויך די שייכות פון דעם תוכן בסיום ספר ויקרא מיט זיין התחלה „אדם כי יקריב מכם קרבן לה'": אין לקו"ת¹⁴ איז מבואר אז „אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" מיינט דאס וואס אדם העליון איז מקרב „(יקריב)" דעם אדם שלמטה צו אלקות „(מכם קרבן גו')", אז פריער ווערט נמשך א אתערותא דלעילא צו מקרב זיין דעם אדם שלמטה צום אויבערשטן: און נאכדעם איז דער פסוק ממשיך: „מן הבהמה גו' תקריבו את קרבנכם" — וואס דאס רעדט זיך וועגן דעם קרבן וואס דער אדם דארף בריינגען בעבודת עצמו (פון דער „בהמה" שבו) — אתערותא דלתתא.

און דאס איז בהתאם צו די צוויי סוגי קרבנות וועגן וועלכע עס רעדט זיך בסוף ספר ויקרא — בכור (קדוש מלמעלה) און מעשר (קדוש ע"י האדם)¹⁵.

13) להעיר מבחי' פרשתנו (כו, לב): „כי הבכור והמעשר עקרים אחד" וזהו נעוץ סופן בתחלתו לתכר וליחד הסוף עם הראש, עיי"ש.

14) ויקרא ב, ג.

15) ויש לקשר הגיל גם עם דרוש הא' שבלקו"ת ספר ויקרא (ד"ה ויקרא אל משה) עפ"י המבואר שם (א, ב) ש.ויקרא אל משה" הוא ההארה והשפעה למשה (אתעדליץ) כדי שעז"י יוכל לעלות כ"י (אתעדליץ). ועד"ז הלן בהמאמר שם ב, א. ובאוה"ת ויקרא עה"ס אדם כי יקריב (כר ג' ע' תשכד): ואחר הכניל [ביאור ענין אתעדליץ

זיך אפ דער כללות ענין הקרבנות וואס רעדט זיך בתחלת ספר ויקרא.

דער ביאור אין דעם: דער חילוק צווישן בכור און מעשר איז: בכור איז קדוש מעצמו — מלמעלה (מאכט מען עס), זאגט מען אז ער איז קדוש⁸, זיין קדושה איז ניט פארבונדן מיט א פעולה פונעם אדם⁹; משא"כ קדושת מעשר איז תלוי אין עבודת האדם — דער מענטש דארף ציילן¹⁰, און „העשירי" יהי קודש¹¹.

נאכמער איז עס ניכר בזמן הזה, וואס קדושת בכור איז פאראן אויך איצט (וויבאלד ער איז קדוש מעצמו), משא"כ קדושת מעשר וואס איז לפועל ניטא בזה"ז, ווייל די חכמים האבן גוזר געווען ניט אפצושיידן קיין מעשר בהמה¹².

8) בכורות נג, סע"א. ערכין כט, סע"א. תמורה כה, א. ובכ"מ. רמב"ם הל' בכורות פ"א הי"ד.

9) וגם להמ"ד (ערכין שם (ושי"ג). רמב"ם שם) שצריך להקדישו בפה — הרי גם אם לא הקדישו הרי זה מתקדש מאליו (רמב"ם שם).

10) משנה בכורות נח, ב. רמב"ם שם פ"ז ה"א. וגם לדעת ר' יוסי בר' יהודה במשנה שם — הרי עכ"פ צריך להפריש המעשר (ונטל אחד").

וגם לדעת רבא (שם נט, א) ד.עשירי מאליו הוא קדוש" — הרי: (א) ציל. מנה תשעה" — פרשי שם ד"ה קדוש מאליו. (ב) העשירי נעשה קדוש רק ביציאה מן הדיר (ואו קדוש למפרע) — כמשנת באורכה בלקו"ש ח"ז ע' 362 ואילן.

וראה משנה נדרים (י"ח, ב) דמעשר בהמה הוא דבר הנדור. ובתוס' שם: דבעי העברת מנין.. מיקרי שפיר דבר הנדור. וראה הערה הבאה.

11) ובפרט להסביר (ראה באורכה לקח טוב — להרי"י ענגל — כלל א' קרוב לסופן) דקדושת מעשר היא (לא מאליו, כ"א) ע"י האדם, שהוא משים הקדושה עליו, ולכך הוי דבר הנדור (כניל בהערה הקודמת). ובטורא לר"ה (כה, ב): דמעשר נמי איתא בשאלה ככל הקדשים הקדושים בפה"ז (ועפ"י הגיל מלקח טוב מתורץ בפשטות מה שהקשה עליו במניח מצוה שם. ואכ"מ).

12) בכורות נג, סע"א. רמב"ם הל' בכורות פ"ז ה"ב.

* כמו שהביא לפני' מהרמב"ם. הבכור והמעשר מעשה שניהם אחד (בה. כותרת' דהל' בכורות: וכללתי כו'). וראה גם שיחת ליל ה' דטובות תשמ"ו.

משאיכ קדושת מעשר — עשר כחות הנפש והעשרי — איז תלוי אין עבודת האדם, און וואס דעריבער איז דא אין דעם שינויים צווישן זמן הבית (ווען ס'איז מאיר אלקות בגילוי) און זמן הגלות ²³ (וואס קומט בסיבת החטא).

און דאס איז אויך דער קישור צווישן סוף פ' בחוקותי מיט התחלתה:

אויף „אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו" איז מבואר אין לקרית ²⁴: „בחוקותי תלכו" מיינט די עבודה פון הילוך — בלי גבול — מצד בחי חקיקה שבנשמה („בחוקותי" פון לשון חקיקה), דער שורש הנשמה ווי זי איז חקוקה למעלה.

וויבאלד אבער אז דער הילוך נעמט זיך מצד שרש הנשמה און דער מענטש געפינט זיך למטה אין א גוף גשמי, קען דער הילוך נישט האבן קיין קיום („לא תעמוד ולא תקום" ²⁵) סייזן אז דער אדם למטה זאל דורך זיין עבודה ווערן א כלי דערו — און דאס איז „ואת מצותי תשמרו": דורך עבודת המצות דא למטה מאכט דער אדם די כלים וואס זיינען „תשמרו", „שומר" ומקיים דעם הילוך בליג, וואס קומט מצד שרש הנשמה, אז דאס זאל זיין אין אן אופן פון „תכון לעד" ²⁶.

און די צוויי ענינים הנ"ל — (א) „בחוקותי תלכו", מצד שורש הנשמה, (ב) „מצותי תשמרו", מצד דעם אדם למטה — זיינען ע"ד די צוויי ענינים

ג. אט די צוויי ענינים — בכור (אתעדלית) און מעשר (אתעדלית) — זיינען אויך פאראן אין דעם אדם גופא: „בכור" איז איינער, און אויב עס זיינען דא מערערע איז ער דער ערשטער — בחינת חכמה, וכמ"ש ¹⁶ „קדש לי כל בכור", וואס קדש איז בחי חכמה ¹⁷; מעשר — דאָרף זיין צען (עבודה מצד עשר כחות הנפש) און חובת כא"א אז עכ"פ די לעצטע ¹⁸ — הגילוי (השייך למחשבה דבור ומעשה) יהי קודש (אפילו בא א בינוני — שהיא מדת כל אדם ¹⁹).

און דערפאר איז (א) בכור — קדוש מעצמו, ס'איז נישט תלוי אין עבודת האדם — ווייל בחי חכמה שבנפש, כח המסנף, איז דא ביי יעדן אידן בירושה מאבותינו ²⁰; (ב) קדושת בכור איז אויך דא אין זמן הגלות — ווארום בחי חכמה הנ"ל שבנפש ²⁰ איז אלעמאל ²¹ גאנץ ²².

ואתעדלית — ע"ד הנ"ל בלקרית) יובן ג"כ הפסוק שלפניו ויקרא אל משה... ועם היות זה דרוש בפ"ע... אך שייך בטוב לדרוש דלעיל ויתקשרו יחד.

(16) בא ג. ב. וראה אוה"ת עה"פ בכ"ז.

(17) ויש בו: „מילה בגרמי" (איינער, מסנף), ראשית כחות הפנימים. — וראה ג"כ סידור שער התפלין ח. ב. ע"פ זח"ג רסב, א (ובסידור שם, שהוא חכמה שבכבוד).

(18) ראה קהלת יעקב ע' מעשר כמה דרגות (ביאורים ובהם משליה תולדות (רפ), ב)) דמעשר הוא י ספירות (שבחכמה). וראה ג"כ בפרדס (עה"כ) ובמאראי ובכ"מ. וראה לקוטי לייצא אגרות (ר"ע רמג) דמצוה דמעשרות בכלל הוא לבנות את המלך.

(19) תניא רפ"ד.

(19) תניא פ"ח.

(20) להעיר מהנ"ל (הערה 17) שהוא חכמה שבכבוד.

(21) אבל להעיר מה"ע דבכור בחורל הוא רק דרבנן — ראה אנציק תלמודית בערכו (ע' רפה) וש"נ.

(22) תניא פ"ט.

(23) ראה ד"ה קול דודי תשי"ט פ"ב (ובכ"מ) שהעבודה דומן הבית, שאז הי גילוי אלקות, היא בכחות פנימיים דמוחין ומדות כר, משאיכ בזמן הגלות.

(24) ד"ה אם בחוקותי תלכו (הא') וביאורו.

(25) ל' הלקרית שם — מה, ג.

ווייל דאס איז א סדר פון „מעלין בקודש“³⁰: עס איז פאראן אן עילוי אין אתעדל'ת (עבודת האדם) לגבי דער וואס קומט מצד אתעדל'ע.³¹

און עד'ז איז „מצותי תשמרו“ ניט נאר א „שמירה“ וכל' צום ענין פון „בחקותי תלכו“ — נאר אין דעם גופא איז דא אן על' בקודש לגבי די עליות פון „בחקותי תלכו“.

דארף מען פארשטיין: וויבאלד „בחקותי תלכו“ איז בח' חקיקה (ביז דער העכסטער דרגא אין חקיקה — אותיות שבעצם הנפש, אותיות המיוחדות בעצמות אוא'ס, ווי ס'איז מבואר אין לקות'³²) — און בח' הליכה — איז אין וואס באשטייט דער יתרון פון „מצותי תשמרו“?

ה. די הסברה אין דעם: אין דעם ענין הנ'ל, אז די התעוררות וואס קומט דורך אתעדל'ע איז ניט קיין „דבר המתקיים“, סיינע עס איז דערנאך דא אן אתעדל'ת, איז לכאורה ניט מובן:

ס'איז ידוע³³ אז די אתעדל'ע וואס קומט מצד עצמה נעמט זיך פון אזא מדרי' וואו מעשה התחתונים קען ניט דערלאנגען, און דעריבער ווערט זי נמשך נאר אין אן אופן פון חפץ חסד הוא — א״כ שטעלט זיך די שאלה: צוליב וואס מוז מען דערנאך האבן די אתעדל'ת? דלכאורה, כשם ווי עס דארף ניט זיין פריער קיין אתעדל'ת

שבסיום הפרשה²⁶: (א) בכור — חכמה שבנפש, (ב) מעשר — עשר כחות הנפש.

ד. ס'איז דאך דא דער כלל²⁷: „הכל הולך אחר החתום“. און וויבאלד אז דער סיום וחותם פון ספר ויקרא איז מיט מעשר דוקא — דארף מען זאגן, אז דאס וואס מעשר קומט נאך בכור, איז ניט נאר ווייל אזוי איז עס דער סדר הענינים (כנ'ל ס'ב), אז פריער קומט די אתעדל'ע [בכור], און דערנאך עבודת האדם [מעשר]. נאר אויך ווייל עס איז דא א מעלה אין דער קדושה וואס קומט דורך עבודה לגבי דער קדושה וואס קומט מלמעלה. און דערפאר איז דער סיום וחותם פון ספר ויקרא מיט מעשר, ווייל דער תכלית פון ענין הקרבנות איז — עבודת האדם.

און דערפון איז אויך מובן בנוגע דעם סדר אין התחלת ספר ויקרא און פ' בחקותי: דאס וואס די אתעדל'ת „תקריבו את קרבנכם“ קומט נאך דער אתעדל'ע „אדם כי יקריב גו'“, איז

— ניט נאר ווייל די התעוררות וואס קומט נאר מצד אן אתעדל'ע האט ניט קיין קיום „ובמעט זמן יכלה כח התעוררות זאת“²⁸, און דעריבער מוז זיין אן אתעדל'ת מצד האדם וואס דורכדעם ווערט ער א כלי צו דער אתעדל'ע און זי ווערט א „דבר שיכול להתקיים לעד“, „דבר המתקיים“²⁹, נאר אויך —

(26) ועד'ז של התחלת ספר ויקרא — כי האתעדל'ת (תקריבו גו') היא עשיית כלי לשמור האתעדל'ע (אדם כי יקריב) שמה' „דבר המתקיים“, כמבואר בארוכה בלקות ויקרא שם (ב, סע"ב ואל').

(27) ברכות יב, א.

(28) ל' הלקות ויקרא שם — ב, סע"ב.

(29) שם רע"ג, ורע"ד.

(30) ברכות כח, א. ושי"ג.

(31) ראה לקות תוריע (כ, ב) ושה"ש (כג, ג, כג, ד ואל'ך) — דהאתעדל'ע הנמשכת ע"י אתעדל'ת היא מבחי' פנימית יותר ולכן ע"ז דוקא „ילדת זכר“ — אהר' דוקא. וראה לקות ויקרא שם ג, ג.

(32) פרשתנו מו, ב. שם, ד.

(33) לקות שה"ש כג, ד ואל'ך. וראה לקות ויקרא ב, ב. ועוד.

ווערט דארט פאַרענטפערט, אַז דוקא אין „אן“ (מקום גשמי) איז דאָ די מעלה פון „דירה בתחתונים“ — דוקא דאָ למטה איז פאַראַן דער „גילוי אור א״ס דקמ׳ רוחניות וגשמיות שוין“, וואָס איז העכער פון בחי׳ „אין“.

ד.ה. דוקא אין עבודת האדם פירט זיך אויס די כוונה פון עצמות (העכער בא״ע פון „אין“ דחכמה) וואָס נתאוהב הקב״ה להיות לו ית׳ דירה בתחתונים [און ווי ער פירט אויס אין מאמר: „והיינו בחי׳ ע״ק כו״ — וואָס עתיק איז דער תענוג דלמעלה, „נתאוהב“³⁴]; און דעריבער איז דער שכר העבודה (פון מאַכן א „דירה בתחתונים“) אויך אין בחי׳ „אן“ — מקום גשמי — וויילע דער שכר איז במקום העבודה כידוע.

און דאָס איז דער הסבר וואָס די עבודת האדם למטה טוט אויף אויך אין די ענינים וואָס קומען מצד חפץ חסד הוא:

אַלע המשכות מלמעלה זיינען פון אורות וגילויים, וואָס אין זיי איז שייך שינויים. אין עבודת האדם אָבער דריקט זיך אויס די כוונה פון עצמות, וואָס די כוונה איז העכער אפילו פון דער אתעדל״ע מצד חפץ חסד הוא; און מצד דעם וואָס אתעדל״ת דערלאַנגט אין עצמות, העכער פון שינויים, טוט זי אויף דעם קיום אין דער אתעדל״ע.

[דערמיט איז אויך מוסבר וואָס אין לקו״ת דארט (אין אָנהויב פון ספר ויקרא³⁵) איז ער ממשיך — נאָכדעם ווי ער זאָגט אַז דוקא דורך אתעדל״ת „יהי

אויף צו ממשיך זיין די אתעדל״ע, אַזוי האָט אויך דערנאָך נישט געדאַרפט זיין נויטיק אַז אתעדל״ת אויף צו אויפֿ־האַלטן די (התעוררות וואָס קומט פון דער) אתעדל״ע ?

(און ס׳איז נישט שייך צו זאָגן, לכאורה, אַז דאָס איז צוליבן חסרון אין דעם מצב האדם — וואָרעם די המשכה איז דאָך, כנ״ל, פון אַזא מדרגה, וואו מ׳רעכנט זיך נישט מיט מעשה התחתונים און זי ווערט נמשך נאָר מצד חפץ חסד הוא).

בפשטות איז דער טעם (ווי ער זאָגט דארט אין לקו״ת³⁶), אַז וויבאַלד די התפעלות האדם (אתעדל״ת) איז געקומען בלויז מצד דער אתעדל״ע (נישט דער אדם איז נשתנה געוואָרן), איז „בהסתלק הארה עלינה זו שאינה מאירה רק בעת רצון .. כטילה האהבה שנסתעף ממנה“.

ו. ווימתק יותר ע״פ המבואר אין לקו״ת אין סוף פרשתנו³⁷ אויפן מאמר רז״ל³⁸ „דע מאין באת ולאן אתה הולך: „אן“ ווייזט אויף מקום גשמי, און „אין“ — אויף בחי׳ חכמה (וואָס איז העכער פון מקום). „מאין באת“ מיינט דעם שורש הנשמה וואָס נעמט זיך מבחי׳ „אין“, און „ולאן אתה הולך“ רעדט וועגן דעם שכר הנשמה בתחיית המתים, וואָס דאָס וועט זיין אין עוה״ז, מקום גשמי („אן“).

איז דאָך תמוה: ירידת הנשמה איז דאָך צורך עלי, היינט ווי איז שייך אַז נאָך דער ירידה פון בחי׳ „אין“ (שורש הנשמה) זאָל דער שכר (די עלי) פון דער נשמה זיין אין דער בחי׳ פון „אן“ (בחי׳ מקום, נידעריקער פון „אין“) ?

37) וכידוע שכוננה זו היא בעצמותו ית׳ למעלה מכל טעם — ראה המשך תרס״ז ס״ע ד ואלך.

ובארוכה לק״ש חז׳ ע׳ 21 ואלך.

38) ראה בארוכה שיחת ש״ם וישב תשל״ז.

39) ד, ד.

34) ויקרא שם, ג.

35) ג, ד.

36) אבות רפ״ג.

ניט מורכב פון קיין אנדער ענין (און דעריבער איז יוהכ"פ אסור באכילה ושת"י); דערנאך קומט דער חג הסוכות (און שמע"צ ⁴⁵) וואס דעמאלט ווערט דער תענוג נמשך אין מקיפים און (דער-נאך אויך) אין פנימיים, "להיות בחי" דע ⁴⁶ את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם ונפש חפצה כו" — וואס "חפצה" מיינט דאך פנימיות הרצון ⁴⁷, תענוג.

[און מיט די ווערטער "ונפש חפצה כו" ענדיקט זיך דער דרוש בלקות" ⁴⁸ — ע"ד ווי דער סיום פון דעם לעצטן דרוש אין פ' בחוקותי, כנ"ל — ,והיינו בחי" ע"ק כו", וואס עתיק איז (עצמות ה)תענוג].

ס'איז דאך ידוע, אז שמע"צ איז דער "שמן" ⁴⁹ און די "עסענציע" ⁵⁰ פון גאנצן חודש תשרי. ולפי"ז דארף מען זאגן, אז

דבר המתקיים" — אז דורך עבודת האדם דערלאנגט מען אין בחי" כי לא אדם הוא" ⁴⁰; ווייל דאס איז דער פנימיות'דיקער טעם פארוואס אתעדל"ת טוט אויף א קיום ⁴¹ אין אתעדל"ע.

ז. כשם ווי ס'איז למעלה — אז דער תענוג פון עצמות ("נתאוהה") איז אין עבודה דוקא — אזוי איז עס ביים אדם למטה:

"אדם רוצה בקב שלו" ⁴² דוקא — זיין רצון ותענוג איז אין דעם וואס ער האט אויסגעהארעוועט דורך עבודה ויגיעה. די ענינים וועלכע ער באקומט מלמעלה בחדס חנם, ניט אויסגעהארעוועט, זאגט זיך אין זיי ניט ארויס די כוונה שלמעלה (כוונת העצמות) און דערפאר איז אין דעם ניטא (אויך באדם) דער תענוג הנפש. דוקא, "בקב שלו", דאס וואס ער באקומט דורך עבודה, איז "אדם רוצה" — וואס "רוצה" דא מיינט (אויך) פנימיות הרצון ⁴³, תענוג שבנפש.

און דאס איז אויך דער "נעוץ 1910 בתחלתו ותחלתו בסופו" — אויך אינעם "סופן" פון די "הוספות" אין לקות ספר ויקרא ⁴⁴:

דאָרט ⁴⁵ איז מבואר, אז יוהכ"פ (שבת שבתון) איז דער תענוג עצמי וואס איז

(45) בלקות שם נזכר רק סוכות. אבל עפ"י הידוע שגמר ההמשכה בפנימיות (קליטה) הוא בשמע"צ, מובן, שבסוכות כאן נכלל גם שמע"צ. (46) כן הוא גם בתניא רמ"ב וכו', אבל בדה"א (כח, ט) ובנפש חפצה.

(47) כידוע (לקות שה"ש ד"ה לבתני ספ"א ושי"ג). (ועוד) ההפך בין רצון וחפץ. וראה שרת הצ"צ אה"ע ח"ב סי' רסג.

(48) באוה"ת ויקרא (סוף ח"ב) נמצא דרוש זה בכמה שינויים והוספות. וידוע שכ"כ מאמרי דא"ח נאמרו כמה פעמים ובשינויים והוספות וכו' — עכ"פ מובן שהנמסר לדפוס ע"י הצ"צ היה, אויסגעקליבן (פון צוויי טויערנט מאמרים" — היום יום י"ד אדיא) וראה ג"כ אגה"ק דהצ"צ (דלעיל הערה 3).

(49) ראה אוה"ת שמע"צ (ע' איתתיו), וסד"ה ביום השמע"צ עדרית (ע' תלה) בשם הה"מ — שמיני הוא לשון שמן. ובסד"ה ביום השמע"צ תרצ"ד (סה"מ תיש"א ע' 87) ורד"ה ביום השמע"צ תשי"ב, תשי"ג ועוד — לשון שמן ודשן.

(50) אוה"ת בלק ע' תחכבו (בשם אדמו"ר נ"ע). וראה ד"ה ביום השמיני שלח בסה"מ תקס"ב (בסופו) ותרצ"ג (סה"מ קונט ח"א רנד, א. ושם: בשמע"צ הוא המשכת התמצית והעצמיות כו").

(40) ל' הפסוק — ש"א טו, כט.

(41) ראה תו"א (עב, ג), לקות שה"ש (שם, ג) ובכ"מ דבחי" כי לא אדם" היא למעלה משינויים.

(42) בי"מ לה, א.

(43) ראה רש"י שם (ד"ה קב שלו); חביבה עליו (משא"כ בכלל — ראה לקמן הערה 47).

(44) ועד"ז בס"פ ויקרא, שדוקא ע"י שיכיר בעצמו לשוב בתשובה" מוסיף חמישיתו (ראה לקות שה"ש כ"ד, ד) כבי' והחמישית לפרעה) וזומש על אותו חומש" (רש"י ס"פ ויקרא) ובלקית ס"פ ויקרא אחרי הא ממש תלכו .. וא"צ ללבושים" עיי"ש.

(44*) נד, ד.

ט. דאס איז אויך וואס דער ענין פון „ואת מצותי תשמרו“ קומט נאך „בחקותי תלכו“: „בחקותי“ איז בחי' חקיקה; טאקע ניט קיין דבר נוסף, אבער ניט די פשיטות פונעם אבן טוב אליין. ובמילא — אויך דער הילוך ועלי' („תלכו“) וואס קומט מצד בחי' חקיקה, אעפ"י אז ס'איז העכער באין ערוך פונעם הילוך המלאכים⁵², איז עס אבער נאך אלץ מיט א הגבלה. משא"כ „מצותי תשמרו“, קיום המצות בדברים גשמיים, בחי' „אן“, דאס נעמט די עצמות הפשיטות וואס איז העכער פון חקיקה, ובמילא ווערט אמיתית ענין ההילוך, און קיינע הגבלות, וכמאמר⁵³: „ולאן אתה הולך“, דוקא אין „אן“ איז אמיתית ענין ההילוך⁵⁴.

און דורך דעם וואס עס וועט זיין דער „בחקותי תלכו“ — דער הילוך מצד בחי' חקיקה, שורש הנשמה, בדוגמת אתערותא דלעילא; צוזאמען מיט „ואת מצותי תשמרו“ — די עבודה בקיום המצות, בחי' „אן“, אתערותא דלתתא — וועט זיין (ווי ער איז מסיים אין דער פרשה⁵⁵) „והתהלכתי בתוכם“: ב' בחינות הילוך, הילוך מלמעלה למטה והילוך מלמטה למעלה⁵⁶; און די ביידע הילוכים וועלן זיין אינאיינעם, וואס דערפאר שטייען זיי אין דעם זעלבן ווארט „והתהלכתי“;

דער „נפש חפצה“ פון (סוכות ו)שמע"צ איז העכער פון דעם תענוג הבלתי מורכב פון יוהכ"פ — איז ניט מובן: ווי קען דער תענוג פון סוכות ושמע"צ, ווען מ'האט צו טאן מיט אכילה ושת' גשמית, זיין העכער ווי דער תענוג פון יוהכ"פ וואס דעמאלט איז מען אויס-געטאן פון אכילה ושת'?

נאר די הסברה אין דעם איז, כנ"ל: אדרבה, ווייל אין סוכות ושמע"צ איז די עבודה אין דער בחי' פון „אן“ — ביז צו פארנעמען זיך מיט אכילה ושת' גשמית — דוקא דערפאר איז דעמאלט דא דער תענוג (פון עצמות למעלה — ובמילא אויך) פון עצם הנפש ממש.

ח. לכאורה קען מען דערויף פרעגן: וויבאלד אז דער תענוג פון יוהכ"פ איז דער תענוג הבלתי מורכב — איז וואס באשטייט נאכדעם דער אויפטון און העכערקייט אינעם תענוג „נפש חפצה“ פון סוכות ושמע"צ?

איז דער ביאור אין דעם: ע"ד ווי ס'רעדט זיך אין לקו"ת אין אנהויב פון אונוער פרשה⁵⁷, אז די אותיות החקיקה, הגם זיי זיינען ניט קיין דבר נוסף אויפן אבן טוב, נאר זיינען מיני' ובי' — פונדעסטוועגן קומען זיי ניט צו דער פשיטות פון דעם אבן טוב אליין, וואס איז „מופשט מכל צורה ממש“;

עד"ז איז עס בעניננו: דער תענוג פון יוהכ"פ איז א תענוג בלתי מורכב, בדוגמא צו אותיות החקיקה שבנפש וואס זיינען מיני' ובי'; דער „נפש חפצה“ פון חגה"ס ושמע"צ איז אבער ווי די פשיטות פון דעם אבן טוב אליין — דער תענוג עצמי פון עצם הנפש ממש.

(52) ראה ד"ה צאינה וראינה תריס. ובכ"מ.

(53) כידוע בפי מרז"ל (עירובין נד, א) הא' עלמא דאזלינן מיני', שדוקא ע"י הירידה בעוה"ז נעשים בחי' מהלכים (אוה"ת בראשית כד, ב).

(54) כו, יב.

(55) לקו"ת ראה כו, א. אמ"ב שער הק"ש פס"ז. ספ"ח ואילך. אוה"ת פרשתנו ד"ה והתהלכתי (כרך ב' ע' תרמ ואילך). ד"ה והתהלכתי תשי"א.

קומות וועלן נכלל ווערן אין איין
קומה⁵⁹,

וואָס דאָס איז דער שכר וואָס וועט
זיין פאַר דער עבודה פון „אם בחוקותי
תלכו ואת מצותי תשמרו“, וואָס וועט
נתגלה ווערן אין דער גאולה העתידה,
בקרב ממש.

(משיחת ש"פ בחוקותי תשכ"ה)

(59) ראה בארוכה לקו"ש שם.

ביז „וואלך אתכם קוממיות“⁶⁰, וואָס
„קוממיות“ מיינט צוויי קומות⁶¹ —
קומת המשפיע און קומת המקבל,
מלמעלמ"ט ומלמטלמ"ע⁶², און ביידע

(56) פרשתנו שם, יג.

(57) דעת ר' מאיר — סנהדרין ק, א. וראה
בארוכה לקו"ש ח"ז (ע' 200 ואילך) שגם ר' יהודה
מודה ש„קוממיות“ פירושו ב' קומות, אלא שס"ל שב'
הקומות יתאחדו יחד.

(58) אמ"ב שם ספיט. אוה"ת שם (ע' תרנג.
תעריב-ג).



